

TECHNIKAI KIVETÍTÉS (2013-16)

2013. november 30.

Jelen technikai kivetítés a Költségvetési Felelősségi Intézet kiadványaként, jelentős részben önkéntesek munkájával készült és – az azóta elkészült anyagok Módszertani Függelékeiben leírt eltérésektől eltekintve – a 2010 végén megszüntetett Költségvetési Tanács Titkárságán kidolgozott módszertanokra támaszkodik.

Jelen tanulmány célja kettős. Egyrészt célzat és részrehajlás nélkül bemutatja a gazdasági folyamatok és a 2013. november 20-ig kihirdetett jogszabályok alapján kirajzolódó középtávú makrogazdasági és költségvetési pályát. Másrészt összehasonlítási alapul szolgálhat minden elemző és gazdasági szereplő számára a jelen parlamenti ülészakban tárgyalt törvényjavaslatok várható költségvetési hatásainak felmérésekor.

Egy szakmailag megalapozott technikai kivetítés nem tehet mást, mint hogy tényekre hagyatkozik. Ebből a szempontból ténynek számítanak a hivatalos statisztikai adatszolgáltatók (pl. KSH) adatai, illetve a Magyar Közlönyben kihirdetett jogszabályok. A bemutatott számítási eredmények ily módon nem tekinthetők előrejelzésnek, mivel tudatosan és következetesen nem számolnak jövőbeli gazdaságpolitikai döntésekkel – függetlenül attól, hogy e döntések megszületése mennyire valószínű. Miközben magunk nem tétélezünk fel jövőbeli döntéseket, nem tekinthetünk el attól, hogy a gazdasági szereplők várakozásait – és ezáltal döntéseit – jelentős mértékben befolyásolhatják a hivatalos formában még ki nem hirdetett jogszabály-változások.

A tanulmány megjelenését támogatta a Haza és Haladás Közpolitikai Alapítvány.

Tartalomjegyzék

1. Összefoglaló.....	4
2. A makrogazdasági folyamatok elemzése	5
A növekedés tényezői.....	6
Árak, bérek, kamatláb, árfolyam	6
3. A költségvetési folyamatok alakulása.....	6
Külső tételek.....	6
A belső tételek egyenlege	7
A kamatok és az MNB vesztesége	7
A költségvetési egyenleg és az államadósság alakulása.....	8
Módszertani Függelék	14
Tranzakciós illeték	15
Bányajáradék.....	15
MNB eredményének alakulása.....	15
E-útdíj bevételi tervei	16

1. Összefoglaló

Költségvetési számításainkban figyelembe vettük az októberig terjedő pénzforgalmi adatokat és az újabb hatósági közműdij-csökkentés hatását, de nem számoltunk a 2014-es költségvetési törvényjavaslat és a közvetlenül hozzá kapcsolódó bevétel és kiadás oldali törvények hatásaival. Az adósságkezeléssel kapcsolatban figyelembe vettük a 2 milliárd dollár értékű nemzetközi kötvénykibocsátást, de további kibocsátással a közeljövőben nem számolunk. A számításaink eredményeként adódó alappályán a költségvetési hiány 3 százalék alatt, 2,5 százalék körüli szintre kerül, de az adósságráta ennek ellenére 80 százalék körüli szinten ragad. Ennek a pályának feltétele, hogy nem romlik a nemzetközi gazdasági és pénzügyi környezet, nem születnek újabb, az egyenleget rontó intézkedések és a statisztikai elszámolás szempontjából kétséges ügyleteket a kormány álláspontjának megfelelően számolja el az Eurostat is. A 2013-2016 időszakban a versenyszférában belföldön foglalkoztatottak létszáma összesen mindössze 31 ezer fővel (0,9 százalék) növekszik, de a beruházások értéke a jegybanki hitelprogram hatására átmenetileg jelentősen megemelkedik. Becsléseink szerint a jegybanki Növekedési Hitelprogram – a teljes keretösszeg igénybevétele esetén - a 2013-2015 évek alatt fokozatosan, összesen 1 százalékkal emeli meg a GDP szintjét. Ezen kívül a lakossági fogyasztás növekedési ütemét rövid távon átmenetileg emeli a közműdíjak újabb adminisztratív csökkentése. Az export a korábban feltételezettnél kedvezőbb külső kereslet hatására 5 százalék feletti ütemben növekszik.

A fogyasztói infláció a 2013-as 1,8 százalékos ütemről 2014-ben tovább csökken 1,6 százalékra, és csak 2016-ra emelkedik a 3 százalékos célszintre. Ezzel konzisztensen a kamatláb 2013 végéig csökken, minimumát 3 százalék körül éri el, majd 2014 második felétől ismét növekedni kezd. A rövid kamatlábak csökkenése ellenére a hosszabb lejáratokon inkább emelkedésre számítunk. A reálárfolyam a reálkamatlábbal összhangban alakul, ezért a nominális árfolyam középtávon enyhén leértékelődik.

A hosszú távú gazdasági és költségvetési folyamatokról alkotott képünk tavaly év vége óta nem változott, továbbra is 0,5 százalék körüli növekedési ütemet látunk megalapozhatónak a termelékenységénél lassabban növekvő reálbérek és a hitelterhek csökkenése miatt, ennél gyorsabban növekvő fogyasztás mellett. A versenyszférában a foglalkoztatás az NHP hatására enyhén emelkedik a program folyósítási időszakában, de ez nem feltétlenül fogja a foglalkoztatási szint tartós megemelkedését jelenteni. A versenyszektor beruházásait szintén a jegybanki program fűti. Növekedési üteme a 2-2,5 százalékos sávból ezért emelkedik átmenetileg a 4-5 százalékos tartományba.

2. A makrogazdasági folyamatok elemzése

Kivetítésünkben a gazdaság hosszabb távú trendfolyamataiból indulunk ki, a 2013. november 20-ig kihirdetett jogszabályok változatlanóságát feltételezve. Azt mutatjuk be, hogy milyen alappályára számíthatunk akkor, ha nem következik be változás a gazdaságpolitikában. Ennek megfelelően a november 20. után szavazásra bocsátandó költségvetési csomag makro-fiskális hatásaival sem számolunk.

A külső kereslet, különösen az euró zóna kereslete kedvezőbbé vált előző kivetítésünk óta. A belföldi folyamatok közül kiemelendő a korábbi várakozásoknál is lényegesen alacsonyabb infláció és az – egyelőre ismeretlen összetételű – harmadik negyedéves magas GDP növekedés.

A pozitív reálgazdasági folyamatok mellett szeptember óta megjelent, egyre fokozódó kockázat a magyar gazdaság, és benne az államadósság finanszírozása szempontjából, hogy a FED bizonytalan időre elhalasztotta eszközvásárlási programjának fékezését. Amikor ez bekövetkezik, az államadósság finanszírozási költségének jelentős emelkedését okozhatja. Ez a pénzpiacokon is gyakran említett félelem okozza, hogy a hosszú lejáratú magyar állampapírok elvárt hozama szeptember vége óta annak ellenére nem csökkent, hogy közben a jegybanki alapkamat 40 bázispontot csökkent. A hozamgörbe tehát rendkívül meredekké vált.

Kivetítésünkben feltételezzük, hogy a bankrendszer a jegybank meghosszabbított és megnövelt Növekedési Hitelprogramját teljes egészében felhasználja. Ebben az esetben az NHP átmenetileg jelentős növekedési többletet okoz, de a program a hosszú távú növekedési kilátásokat és a költségvetési fenntarthatóságot nem javítja. Amennyiben az NHP csak részlegesen valósul meg, akkor még az átmeneti növekedési hatás is arányosan kisebb lesz.

1. táblázat: A főbb makrogazdasági mutatók a technikai alappályán (éves reálváltozás, százalék*)

	2011	2012	2013f	2014f	2015f	2016f
GDP	1,7	-1,7	0,9	1,4	0,9	0,6
Vásárolt fogyasztás	0,8	-1,0	0,6	0,8	0,5	0,4
Természetbeni társadalmi juttatás	-0,2	-3,9	-1,4	0,0	0,0	0,0
Közösségi fogyasztás	0,6	-2,1	-0,3	0,0	0,0	0,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-5,4	-2,5	3,3	4,8	3,3	2,0
Export	8,4	2,0	4,6	5,5	5,2	4,6
Import	6,4	0,1	5,7	5,9	6,0	5,4
Fogyasztói árindex	3,9	5,7	1,8	1,6	2,6	3,1
Versenyszféra bruttó reál átlagbér	1,4	1,5	2,0	0,7	0,1	-0,4
Versenyszféra létszám	2,3	1,6	0,2	0,4	0,3	0,0
Nemzetgazdasági létszám	0,8	1,7	1,3	0,4	0,2	0,0
Munkanélküliségi ráta	10,9	10,9	10,4	9,9	9,9	10,0
HUF/EUR árfolyam	279,3	289,1	296,1	298,1	302,0	299,4
Három hónapos kamat	6,1	7,1	4,3	3,8	4,1	4,6

* Kivéve a munkanélküliségi ráta, a forint/euró árfolyam és a három hónapos kamat esetében, ahol a táblázat éves átlagos szintet közöl.

A növekedés tényezői

2013-ban 0,9 százalékos körüli növekedést várunk, ami 2014-ben átmenetileg 1,4 százalékra gyorsul, majd fokozatosan, 2016-ra visszatér a hosszú távú növekedési ütemhez, amit – gyakorlatilag stagnáló versenyszféra foglalkoztatás és tőkeállomány mellett – változatlanul 0,5 százalékos körüli becsülünk.

A 2013-as növekedést emeli, a 2014-est viszont csökkenti a sokéves átlagnál (és különösen a 2012-es rendkívül alacsony bázisnál) jóval magasabb mezőgazdasági kibocsátás. Felhasználási oldalon a lakossági fogyasztás átmenetileg gyorsul, amit az ismételt rezsicsökkentés nyomán rekord alacsony szintre csökkenő infláció és a lassan változó nominális jövedelemszint együttesen okoz. Kiemelendő ezen belül a nyugdíjak jelentős reál felértékelődése 2013 folyamán. Kisebb mértékben, de ugyanez a jelenség megfigyelhető lesz 2014-ben is, amikor a költségvetési törvényben 2,4 százalékos szinten rögzített nyugdíj-indexálás 0,8 százalékkal meg fogja haladni a számításaink szerint 1,6 százalékra csökkenő inflációt.

A hosszú távú növekedési trendekről alkotott képünk nem változott, mivel az elmúlt hónapokban nem születtek olyan intézkedések és nem jelentek meg olyan gazdasági folyamatok, amelyek alapján elmozdulást tételezhetnénk fel a gazdaság 0,5 százalékos körüli hosszú távú növekedési üteméhez képest. A jegybanki Növekedési Hitelprogram rövid távon kedvező hatást fejthet ki az aggregált keresletre anélkül, hogy ennek teljes költsége megjelenjen az állami költségvetésben, de közép- és hosszú távon a program hozzájárulása a költségvetési politika fenntarthatóságához rendkívül korlátozott. A generált átmeneti többletnövekedéstől várható adóbevételi többlet döntő részét felemészti a késéssel, de végül megtérítendő jegybanki veszteség.

Árak, bérek, kamatláb, árfolyam

A fogyasztói infláció a 2013-as 1,8 százalékos ütemről 2014-ben tovább csökken 1,6 százalékra, majd fokozatosan, 2016-ra emelkedik vissza a 3 százalékos célszintre. Ezzel összhangban a kamatláb 2013 végéig csökkenő, minimumát 3 százalékos körül éri el, majd 2014 első negyedéve után ismét növekedni kezd. A rövid kamatlábak csökkenése, majd átmeneti változatlansága mellett a hosszabb lejáratokon az elvárt hozamok emelkedése lesz jellemző. A reálárfolyam a reálkamatlábbal összhangban alakul, ezért a nominális árfolyam középtávon enyhén leértékelődik.

Középtávon a vállalati profitráták helyreállításának érdekében a bérek a termelékenység növekedésénél lassabban növekednek. Bár a gazdaság egészére számított nominálbér a teljes fogyasztói árindexnél gyorsabban növekszik, a hatósági árszabályozás által érintett ágazatokat kivéve a bérek a hozzáadott értéknél lassabban növekednek. A lakossági hitelterhek fokozatos enyhülésének következtében a likviditáskorlátos háztartások a rendelkezésre álló jövedelmüknél gyorsabban növelhetik fogyasztásukat. 2014 után ezért a kamatláb emelkedése szükséges ahhoz, hogy az infláció ne haladja meg a 3 százalékos szintet.

3. A költségvetési folyamatok alakulása

Külső tételek

Szeptemberi kivetítésünkhöz képest több tétel esetében elmozdultunk. Egyrészt azóta összességében kedvező költségvetési adatok láttak napvilágot, ezzel szemben viszont a rendkívül alacsony infláció miatt a várható nominális GDP csökkent. Két esetben saját hibánkat kellett korrigálnunk: a bányajáradékot tévesen tovább csökkentettük a rezsicsökkentés hatásaként, másrészt a rehabilitációs járulékot kétszer (egyszer külön, egyszer pedig az egyéb központosított bevételek

részeként) vettük figyelembe. E két hiba nagyságrendileg hasonló, de ellentétes irányú, ezért az egyenlegekben nem okozott feltűnő eltérést.

A belső tételek egyenlege

A belső tételek 2013. évi várható egyenlegét a törvényi előirányzatokhoz képest korigáltuk a rendelkezésre álló havi költségvetési adatok alapján. Szakértői információk alapján szeptemberi kivetítésünkhöz képest jelentősen csökkentettük az EU-támogatások szabálytalan felhasználása miatt várható büntetés és az E-útdíj beruházással kapcsolatos megtakarítás összegét, valamint korigáltuk az évközi zárolás összegét a novemberi kormányhatározat hatásával (16 milliárd forint korábbi zárolás feloldása).

2. táblázat: A belső tételek 2013. Évi várható egyenlegének levezetése

2013	
Törvényi elfogadott belső egyenleg	-6279,5
Előző évi korigált egyenleg reálértéken	
Figyelembe vett eltérések	
Lakástámogatás	54,8
Garancia-beváltások	3,7
Gyógyszerkassza többlet	-23,3
Elektronikus útdíj-beruházás	4,7
Mobil-frekvencia értékesítés (nettó)	67,0
EU-támogatások szabálytalan felhasználása miatti büntetés	-25,0
2013. évi CXLIV tv. egyenleghatása	-66,0
EU-önerő	-20,0
Közszféra béremelések (nettó)	-18,0
Egyéb transferek	-28,0
ESA-semlegesnek feltételezett kiadások	
MVM-feltőkésítés	-70,0
MFB-feltőkésítés	-100,0
Tartalék-zárolás	400,0
Évközi zárolás	53,4
Belső egyenleg technikai kivetítése	-5980,2

2014-re és a későbbi évekre a belső egyenleg 2013-as reálértékét rögzítettük.

A kamatok és az MNB vesztesége

Bár a rövid lejáratú kamatláb csak 2014 legelején éri el 3 százalék körüli minimum szintjét, ahonnan a későbbiekben már emelkedni fog, az államadósság finanszírozása szempontjából mérvadó hosszabb lejáratokon a hozamok fokozatos emelkedésére számítunk, amit alátámaszt a hozamgörbe rendkívül emelkedő jellege.

3. táblázat: A kamatkifizetések számításához feltételezett év eleji hozamok

Lejárat	2013	2014	2015	2016
3 hónap	3,1%	3,7%	3,9%	4,3%
1 éves	3,3%	3,4%	3,6%	3,9%
3 éves	3,8%	4,0%	4,3%	4,6%
5 éves	4,4%	4,6%	4,9%	5,2%
10 éves	5,7%	5,8%	5,9%	6,1%

A finanszírozási tervben figyelembe vettük az ősszel 325 bázispontos felár mellett kibocsátott 2 milliárd USD értékű kötvényt, és további külföldi kibocsátással 2013-ban nem számolunk. Középtávon a nettó kamatkiadás a GDP 3,8 százaléka körül alakul.

Az IMF-hitel előtörlesztése és az ismét folyósított EU-támogatások átváltásán elért árfolyamnyereség miatt 2014-ben megtérítendő jegybanki veszteséggel nem számolunk. 2016-ig a jegybanki veszteségtérítés közel 150 milliárd forintra emelkedik elsősorban a Növekedési Hitelprogram következtében.

A költségvetési egyenleg és az államadósság alakulása

Számításaink szerint – újabb intézkedések hiányában 2013-ban a kormányzati szektor hiánya a GDP 2,8 százaléka, ami 2014-ben – a belső egyenleg 2013-as reálszinten tartása esetén – 2,5 százalékra csökken, majd 2015-re tovább javul 2,4 százalékra. Mivel a jelenleg hivatalos kormányzati egyenlegcélok 2016-ig gyorsabban csökkennek, mint a technikai kivetítés szerint várható egyenlegek, ezért a kiigazítási igény 2016-ig ismét a GDP 1 százalékára növekszik. Bár újabb intézkedések hiányában a költségvetési egyenlegre vonatkozó maastrichti kritérium folyamatosan teljesül, de az adósságráta mind 2013-ban, mind 2014-ben még emelkedik, és később is 80 százalék feletti szinten stabilizálódik.

MELLÉKLETEK

1. melléklet: a főbb makrogazdasági mutatók alakulása a technikai alappályán

	2011	2012	2013f	2014f	2015f	2016f
NEMZETI SZÁMLÁK (folyó áron, Mrd forint)						
Nominális GDP	27635	28048	28895	29768	30757	31684
Reál GDP (éves % növekedés)	1,7	-1,7	0,9	1,4	0,9	0,6
Háztartások fogyasztási kiadása	14287	14903	15262	15631	16133	16716
Vásárolt fogyasztás (becslés)	13056	13661	13990	14328	14774	15293
<i>vásárolt fogyasztás (éves % növekedés)</i>	4,7	4,6	2,4	2,4	3,2	3,6
<i>vásárolt fogyasztás volumene (éves % reálnövekedés)</i>	0,8	-1,0	0,6	0,8	0,5	0,4
Kormányzati kollektív fogyasztás	2824,3	2782,0	2815,3	2851,9	2874,7	2900,6
Kormányzati természetbeni transzfer	2991,1	2938,1	2943,3	2984,5	3020,3	3065,6
<i>Összes kormányzati fogyasztás folyó áron</i>	5815,4	5720,1	5758,6	5836,4	5895,0	5966,2
Kormányzati beruházás NSZ szerint	844,7	961,9	1057,5	1121,6	1135,1	1152,1
Kormányzati pénzügyi transzferek a lakosságnak	4311,3	4346,2	4480,8	4516,2	4601,2	4697,2
Import	23535,2	24490,8	26352,7	28019,2	29937,9	31144,4
Lakossági beruházás	848,1	800,0	761,7	772,2	779,5	785,5
Lakosság rendelkezésre álló jövedelme	15421,4	15596,1	16388,3	16744,0	17364,2	17916,8
ÁRAK (éves %)						
Infációs ráta (CPI)	3,9	5,7	1,8	1,6	2,6	3,1
GDP deflátor	3,1	3,1	2,1	1,6	2,4	2,4
Fogyasztási kiadás deflátor	4,6	5,2	1,8	1,6	2,7	3,2
Közösségi fogyasztás deflátor	-0,8	0,6	1,5	1,3	0,8	0,9
Kormányzati természetbeni transzferek deflátor	0,0	2,2	1,6	1,4	1,2	1,5
Beruházások deflátor	6,3	1,1	1,8	1,4	1,2	1,5
Export deflátor	3,5	3,1	2,2	0,6	1,2	-1,0
Import deflátor	5,1	4,1	1,8	0,4	0,8	-1,3
MUNKAPIAC (ezer fő)						
Foglalkoztatottak száma a nemzetgazdaságban (LFS, éves átlag)	3 811,9	3 877,9	3 926,6	3 944,0	3 953,5	3 953,5
<i>ebből: Versenyszféra (LFS-intézményi állam)</i>	3 077,4	3 126,6	3 132,9	3 145,4	3 154,8	3 154,8
<i>Költségvetési szektor (intézményi, technikai feltevés)</i>	734,6	751,3	776,5	781,3	781,3	781,3
Foglalkoztatottak száma a nemzetgazdaságban (éves változás %)	0,8	1,7	1,3	0,4	0,2	0,0
<i>Versenyszféra foglalkoztatottság (éves változás %)</i>	2,3	1,6	0,2	0,4	0,3	0,0
<i>Állami foglalkoztatottság (éves változás %)</i>	-4,9	2,3	3,4	0,6	0,0	0,0
Aktívák létszáma	4 279,8	4 353,4	4 384,3	4 378,3	4 387,0	4 393,1
Munkanélküliek száma a nemzetgazdaságban (éves átlag)	467,9	475,6	457,7	434,3	433,6	439,6
Munkanélküliségi ráta (LFS)	10,9	10,9	10,4	9,9	9,9	10,0
Versenyszféra bruttó nominál átlagbér (éves növekedés, %)	5,4	7,3	3,8	2,3	2,7	2,7
Állami bruttó átlagbér (technikai feltevés)	203 531	200 029	207 965	210 005	215 478	222 107
Nemzetgazdasági bruttó bér- és keresettömeg (folyó áron, millió HUF)	10 074	10 377	10 862	11 134	11 461	11 778
<i>Nemzetgazdasági bruttó bér- és keresettömeg (éves növekedés, %)</i>	3,4	3,0	4,7	2,5	2,9	2,8
"KSH létszám és kereset" bruttó bér (éves növekedés, %)	5,2	2,7	3,4	2,1	2,7	2,8
"KSH létszám és kereset" nettó bér (éves növekedés, %)	6,4	1,2	3,4	2,1	2,7	2,8
Nyugdíj indexálás mértéke (éves növekedés, %)	4,3	5,7	5,2	1,6	2,6	3,1
TECHNIKAI FELTEVÉSEK						
Forint euró árfolyam (éves átlagok)	279,3	289,1	296,1	298,1	302,0	299,4
Hozam, 3 hónapos benchmark	6,1	7,1	4,3	3,8	4,1	4,6
Olajár, HUF/hordó	22556	22924	23506	23821	24223	24082

2. melléklet: a külső tételek alakulása az alappályán

BEVÉTELI OLDAL					
Költségvetési tétel	2012	2013f	2014f	2015f	2016f
Gazdálkodó szervezetek befizetései					
Társasági adó	342,3	351,0	357,8	366,9	373,9
Hitelintézeti járadék	9,7	15,4	18,8	17,8	16,9
Pénzügyi szervezetek különadója	84,9	137,7	144,7	144,7	144,7
Pénzügyi tranzakciós illeték	0,0	258,6	252,1	254,3	254,3
Biztosítási adó	0,0	26,4	27,2	27,5	28,2
Távközlési adó	12,2	45,8	52,5	52,5	52,5
Egyes ágazatokat terhelő különadó	164,7	9,9	0,0	0,0	0,0
Cégautóadó	32,3	33,3	33,3	33,5	33,7
Energiaellátók jövedelemadója	5,6	40,1	39,9	41,3	42,5
Egyszerűsített vállalkozói adó	146,5	115,7	118,7	122,7	126,4
Kisvállalati adó		9,7	10,5	10,8	11,1
Kisadózók tételes adója		27,4	30,7	31,8	32,7
Közmű adó		55,1	55,1	55,1	55,1
Energiaadó	16,9	15,8	16,5	17,1	17,6
Környezetterhelési díj	7,3	6,2	6,4	6,5	6,5
Környezetvédelmi termékdíj	56,4	56,9	57,7	58,2	58,6
Bányajáradék	103,6	63,9	61,6	63,1	62,8
Innovációs járulék	58,1	62,3	64,2	66,3	68,3
Egyéb befizetések	18,0	18,5	19,1	19,7	20,3
Egyéb központosított bevételek (csak külső!)	53,0	37,3	41,5	41,9	42,1
Fogyasztáshoz kapcsolt adók					
Általános forgalmi adó	2 747,0	2 795,4	2 813,9	2 897,1	2 977,2
Jövedéki adó	929,4	906,1	951,5	968,9	983,0
Játékadó	64,2	39,2	40,1	41,4	42,8
Játékadó bevétel 5-ös lottóból	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Regisztrációs adó	13,7	15,3	16,6	17,5	18,2
Gépjárműadó	0,0	43,6	43,7	43,9	44,2
Népegészségügyi termékdíj	20,1	18,9	19,0	19,1	19,2
Baleseti adó	25,2	23,0	25,8	26,6	27,6
Lakosság befizetései					
Személyi jövedelemadó	1 498,4	1 507,7	1 522,6	1 570,9	1 628,4
Adóbefizetések	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Illeték befizetések	109,6	107,3	108,0	108,0	107,5
M.személyek jogviszony megszűnésével kapcs. különadó	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vám- és cukorágazati hozzájárulás beszedési költség megtérítése	9,2	9,2	9,8	10,5	10,9
Munkát terhelő járulékok					
Munkáltatói és biztosított járulék (NyAlap, EAlap és MPA) és EHO	3 625,3	3 771,9	3 851,3	3 963,0	4 073,2
Rehabilitációs hozzájárulás	62,7	63,6	63,2	63,4	63,4
Szakképzési hozzájárulás	78,7	60,6	61,8	63,6	65,4
TB-alapok egyéb külső járulékbefizetései	39,2	22,5	23,0	23,6	24,3
Bérgarancia támogatások törlesztése	0,6	1,0	0,9	0,9	0,9
Külső bevételek összesen	10 335,0	10 772,4	10 960,0	11 250,2	11 534,7
KIADÁSI OLDAL					
Költségvetési tétel	2012	2013f	2014f	2015f	2016f
Nyugellátások	3281,2	3424,1	3448,5	3519,8	3595,9
Családi támogatások					
Családi pótlék	344,9	337,3	334,9	332,9	331,9
Anyasági ellátás	5,6	6,5	5,9	5,6	5,5
Apákat megillető munkaidő kedvezmény megtérítése	1,7	2,5	2,5	2,6	2,6
TGYÁS	37,1	38,4	39,0	39,8	40,7
GYED	84,7	94,0	94,2	94,5	94,9
GYES	61,5	60,9	61,0	60,6	60,3
GYET	13,0	13,9	14,0	14,0	14,0
Szociális juttatások					
Passzív ellátások	65,0	47,3	50,0	50,8	52,8
Bérgarancia kifizetések	6,6	6,3	5,9	6,3	6,5
Táppénz	56,5	59,5	60,8	62,6	64,3
Vakok és fogyatékosok ellátásai	30,5	30,5	31,1	31,9	32,9
Egyéb külső kiadások					
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	234,9	280,5	277,0	311,6	298,3
MNB veszteségtérítés	0,0	0,0	2,3	104,0	151,0
Külső kiadások összesen	4 223,3	4 401,6	4 427,0	4 636,8	4 751,6
Külső tételek egyenlege	6 111,7	6 370,8	6 533,0	6 613,3	6 783,1

3/a. melléklet: különféle egyenlegmutatók alakulása az alappályán (Mrd forint)

	2012	2013f	2014f	2015f	2016f
Külső tételek	6112	6371	6533	6613	6783
Belső tételek	-5663	-5980	-6076	-6234	-6427
Elsődleges egyenleg	449	391	457	380	356
Kamategyenleg	-1056	-1147	-1176	-1163	-1156
A központi alrendszer egyenlege	-607	-757	-719	-783	-800
Önkormányzati alrendszer egyenlege	208	60	-30	0	0
ESA-híd a központi kormányzatban	-132	-117	-1	54	40
Kormányzati szektor egyenlege	-532	-814	-750	-729	-760
Egyenlegcél (hatályos konvergencia program szerint)	-757	-780	-863	-677	-412
Eltérés	-226	34	-113	53	348
Szabad tartalék	0	0	0	0	0
Intézkedési szükséglet a zárolásokon felül		34	-113	53	348
GDP	28048	28895	29768	30757	31684

3/b. melléklet: különféle egyenlegmutatók alakulása az alappályán (GDP-százalék)

	2012	2013f	2014f	2015f	2016f
Külső tételek	21,8%	22,0%	21,9%	21,5%	21,4%
Belső tételek	-20,2%	-20,7%	-20,4%	-20,3%	-20,3%
Elsődleges egyenleg	1,6%	1,4%	1,5%	1,2%	1,1%
Kamategyenleg	-3,8%	-4,0%	-4,0%	-3,8%	-3,6%
A központi alrendszer egyenlege	-2,2%	-2,6%	-2,4%	-2,5%	-2,5%
Önkormányzati alrendszer egyenlege	0,7%	0,2%	-0,1%	0,0%	0,0%
ESA-híd a központi kormányzatban	-0,5%	-0,4%	0,0%	0,2%	0,1%
Kormányzati szektor egyenlege	-1,9%	-2,8%	-2,5%	-2,4%	-2,4%
Egyenlegcél (hatályos konvergencia program szerint)	-2,7%	-2,7%	-2,9%	-2,2%	-1,3%
Eltérés	-0,8%	0,1%	-0,4%	0,2%	1,1%
Szabad tartalék	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Intézkedési szükséglet a tartalékok zárolásán felül	0,0%	0,1%	-0,4%	0,2%	1,1%

4. melléklet: a kormányzati szektor bruttó adósságának alakulása az alappályán

	2012	2013f	2014f	2015f	2016f
Központi kormányzat bruttó adóssága (Mrd forint)	21361	22750	23500	24229	24989
Önkormányzati szektor adóssága (Mrd forint)	1033	382	412	412	412
Kormányzati szektor bruttó adóssága	22393	23132	23912	24641	25401
Nominál GDP	28048	28895	29768	30757	31684
Kormányzati szektor adósságrátája	79,8%	80,1%	80,3%	80,1%	80,2%
Implicit kamatláb	5,62%	4,96%	4,92%	4,76%	4,68%

5. melléklet: a lakossági szabad pénzáramlás alakulása

A lakosság adósságfizetési fegyelme – az ösztönzési rendszeren túl – nagyban függ attól, hogy mekkora jövedelem áll a rendelkezésére az után, hogy kifizette mindazokat az árukat és szolgáltatásokat, amelyeket fontosabbnak ítél annál, mint hogy ne kerüljön fizetési késelembe a hitelező banknál. Nyilvánvalóan mindenki előbb fogja kifizetni januárban a fűtésszámláját vagy általában a gyereke ebédjét, mint a hiteltörlesztő részletet, de ha az alapvető fogyasztási szint biztosított, akkor valószínűleg kevesen mennek el a törlesztő részletből síelni.

A lakossági szabad pénzeszközöket a technikai kivetítésben szereplő makrogazdasági pályával összhangban jeleztük előre. Az előrejelzés alapja a háztartások rendelkezésre álló jövedelme, amely a bérjövedelmeken túl a tulajdonosi és vegyes jövedelmeket, valamint a kapott (nyugdíj, családtámogatás, táppénz, munkanélküli segély, stb.) és fizetett (adók, járulékok, stb.) folyó transzfereket is tartalmazza.

A rendelkezésre álló jövedelemből két lépésben vontuk le a fogyasztást: elsőként azonosítottuk az „alapvető fogyasztási” kiadásokat, amelyek elsődleges fontosságúak a háztartások számára. Ezek azok az áruk és szolgáltatások, amelyek súlya a fogyasztáson belül recesszió idején növekszik, konjunktúra idején viszont csökken. A másik fogyasztási kategóriát a „luxusjavak” kategóriája jelentette, amely kiadások esetében a háztartások nagyobb döntési szabadsággal rendelkeznek. Ezek súlya a fogyasztásban konjunktúra idején növekszik, recesszió esetén viszont csökken. A két fogyasztási tétel között helyezkedik el a hiteltörlesztésekre fordított összeg, ez feltételezésünk szerint megelőzi a luxusjavak fogyasztását, de nem előbbre való az alapvető fogyasztási kiadásoknál. A fogyasztás és a bruttó beruházás figyelembe vételével a háztartások finanszírozási igényéhez jutottunk, amely megmutatja, hogy az adott fogyasztási és beruházási szint eléréséhez milyen mértékű új hitel folyósítására lenne szükség a bankrendszer részéről. Az új hitelek folyósításáról feltételezzük, hogy 2013 és 2016 között fokozatosan éri el az éves törlesztések szintjét, vagyis a lakossági hitelállomány nominális csökkenése fokozatosan áll meg. Az új hitelfolyósítások függvényében kiszámítható a lakosság szabad pénzeszközeinek várható alakulása. Ez az a „friss pénz” (betétek, nem részvény értékpapírok, befektetési jegyek), amiért mindenképpen versenybe szállhatnak például a pénzügyi szolgáltatók.

	2010	2011	2012	2013 (F)	2014 (F)	2015 (F)	2016 (F)
(1) Bér, kereset	9890,6	10219,8	10376,6	10861,7	11134,0	11460,9	11778,1
(2) A munkaadók társadalombiztosítási hozzájárulása	2310,6	2419,4	2378,0	2421,5	2482,3	2555,2	2625,9
(3) = (1) + (2) Munkavállalói jövedelem	12201,1	12639,2	12754,6	13283,2	13616,3	14016,1	14404,0
(4) Háztartások egyéb jövedelmei	4203,6	4408,5	4430,2	4183,8	4282,4	4621,4	4883,8
(5) = (3) + (4) Az elsődleges jövedelmek egyenlege	16404,8	17047,7	17184,8	17467,0	17898,7	18637,5	19287,8
(6) Kapott folyó transzferek	4783,5	4868,6	5091,3	5244,5	5288,8	5390,9	5507,1
(7) Fizetett folyó transzferek	6305,1	6034,1	6372,1	6323,1	6443,5	6664,2	6878,1
(8) = (5) + (6) - (7) Rendelkezésre álló jövedelem	14883,1	15882,2	15903,9	16388,3	16744,0	17364,2	17916,8
(9) Magánnyugdíjpénztári reálhozam és tőketranszferek miatti korrekció	497,7	148,2	-53,6	10,0	10,0	10,0	10,0
(10) = (8) + (9) Reálhozammal és tőketranszferrel korrigált pénzügyi jövedelem	15380,8	16030,4	15850,3	16398,3	16754,0	17374,2	17926,8
(11) Alapvető fogyasztás	7601,2	7939,1	8373,3	8605,3	8837,3	9156,5	9527,3
(12) = (10) - (11) Fedezet	7779,6	8091,3	7477,0	7793,0	7916,7	8217,6	8399,5
(13) Hiteltörlesztés	1065,0	1254,9	1022,6	1061,0	1200,6	1341,2	1457,7
(13) = (8) - (9) - (10) Diszkreionális jövedelem	6714,5	6836,5	6454,4	6732,0	6716,0	6876,4	6941,8
(14) "Luxus" fogyasztás és beruházás	7103,6	7158,1	7290,9	7418,6	7565,4	7755,8	7973,9
(15) = (14) - (13) Hiteligény	389,1	321,6	836,4	686,6	849,4	879,4	1032,1
(16) Új hitel folyósítás	1087,2	981,4	765,6	859,8	1089,2	1298,0	1546,1
(17) = (16) - (15) Megtakarítások változása / Lakossági szabad pénzeszköz	698,1	659,8	-70,8	173,2	239,8	418,6	514,0

Módszertani Függelék

Tranzakciós illeték

Az első 9 hónap adatai alapján a piaci szervezetek a 3 ezrelékes illetéktétel esetén havonta átlagosan 14,2 milliárd forint illetéket fizetnek be. Ehhez adódik hozzá a kincstár befizetése, ami 3 ezrelékes illetéktétel esetén havonta 6,8 milliárd forint. A két tételből tehát havi szinten 21, éves szinten 252 milliárd forint bevétel adódik.

	1. hó	2. hó	3. hó	4. hó	5. hó	6. hó	7. hó	8. hó	9. hó	10. hó	11. hó	12. hó	ÖSSZESEN
Összes befizetett PTI	0	13 375	14 152	11 279	13 978	15 803	13 233	14 927	42 238	39 076			178 060
ebből Kincstár	0	4 144	5 866	2 518	4 150	6 437	3 479	4 597	8 787	5 371			45 350
ebből ÁKK (Kincstárnak)	0	2 843	4 799	2 873	3 543	2 070	3 252	7 887	3 424	3 606			34 298

Bányajáradék

A 2014-re vonatkozó bányajáradék becslésünket felülvizsgáltuk, mivel tévesen a 2013 év eleihez hasonló mértékű bevételkiesést tulajdonítottunk a 2013. novemberi energiaár-csökkenésnek.¹

A kitermelt földgáz után eltérő mértékű bányajáradékot kell fizetni az 1998 előtt, illetve után termelésbe állított földgázmezők esetében. Az 1993. évi XLVIII. a bányászatról szóló törvény szerint a 1998 előtti esetekben a törvényben meghatározott képlet szerint kell kiszámítani a járadék kulcsát (amely viszont nem lehet kevesebb 12%-nál), míg az utániakra fix 16%-os kulcs szerint. A képlet értéke lényegében a földgáz hatósági árától függ, amelyet a fejlesztési miniszter negyedévente rendeletben határoz meg. Ezen hatósági ár csökkentése már 2012-ben megkezdődött, ezáltal az év végére a képlet helyett a 12%-os minimális kulccsal kellett járadékot fizetni az 1998 előtti mezők esetében. Mivel a csökkentés előtt 30% feletti volt a járadékkulcs, ez jelentős bevételkiesést okozott a bányajáradékban. Korábban tévesen feltételeztük, hogy hasonló mértékű járadékkiesés keletkezik az idei novemberi „rezsicsökkentés” kapcsán is, hiszen az 1998 előtti mezők esetében már 2013 elején is a minimális járadékkulcs szerint fizettek a vállalatok, így az intézkedés nem csökkentette tovább a járadékot, míg a 1998 utáni mezőket nem érintette a hatósági árak csökkentése.

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH) 2012-es évre vonatkozó adatai szerint a kitermelt földgáz után 79 Mrd forint bányajáradékot fizettek be a vállalatok. Információink szerint az 1998 előtti mezők után mintegy 50 Mrd forint járadékbevétele keletkezett, amely számításaink alapján 2014-re 8 Mrd forintra esik. A fennmaradó 29 Mrd forint azonban emelkedik, hiszen 2013 augusztusától 12-ről 16%-ra nőtt a fix járadékkulcs. Mivel a Brent-i felár kétszer 3%-a az elmúlt években szinte végig érvényben volt, ezért 2014-re a 29 Mrd 22/18-ad részével számolunk.² Ugyancsak a járadék 22/18-ad részével számolunk az MBFH beszámolójában szereplő kőolaj után fizetett 17 Mrd forintos járadék esetében, míg a további tételekből befolyik 1,7 Mrd forintnyi járadékot változatlanul tételezzük fel. 2014-re összesen 65,9 Mrd forint bányajáradékot prognosztizálunk, amely gyakorlatilag megegyezik a törvényjavaslatban szereplővel.

MNB eredményének alakulása

Az MNB féléves jelentése, illetve az MNB által készített statisztikai jegybanki mérlegek alapján megbecsültük a bank idénre várható eredményét. Ehhez először egy egyszerűsített jegybanki mérleget készítettünk, majd a két eltérő adatközlésből származó sorokat összepárosítottuk. Az utolsó negyedévre történő kivetítés esetén a mérleg változatlanul tételeztük fel. A statikus kivetítéstől

¹ A hiba felfedezéséért köszönet illeti Kondora Szilárdot, az OTP Bank elemzőjét. Ez a hiba sajnos egy másik hiba miatt nem jelentkezett az egyenlegek szintjén: a rehabilitációs járulékbefizetés tévesen kétszer szerepelt a számításokban, mivel nem csak külön tételként jelent meg, hanem az egyéb központosított bevételek között is.

² A Brent-i felár 3 százalékponttal emeli a járadékkulcsot, ha a Brent havi átlaga 80 USD/hordó felett van, és újabb 3 százalékponttal, ha 90 USD/hordó felett. Ezáltal a korábbi évekre 12+3+3 %-os kulccsal számolunk, míg jövőre 16+3+3%-ossal.

egyetlen eltérést jelentett, hogy az utolsó negyedév működési kiadásait megnöveltük a PSZÁF kiadásainak időarányos hányadával, hiszen október 1-vel az MNB-be olvadt be a PSZÁF. (Az MNB működési költségei között megjelenő 2,4 Mrd forint viszont egyúttal ennyivel javítja a központi költségvetés egyenlegét.) A jelenleg kritikus fontosságú realizált árfolyam-nyereséget a devizatartalék csökkenéséből számítottuk a féléves jelentésben szereplő eurónkénti 20,82 forintos nyereséggel. A június végi 41,6 Mrd forint veszteség év végére 17,5 Mrd forintra csökkenhet, amelyben legnagyobb szerepe az IMF hitel augusztusi visszafizetésének van. A devizatartalék közel 1000 Mrd forintos csökkenése 64 Mrd forintos nyereséget eredményezhetett, ebből az IMF-hitel 600 Mrd forint előtörlesztése 40 Mrd forintot magyaráz, a további csökkenés egyéb devizaeladáshoz kapcsolódhatott. Az eredmény kivetítésekor nem számoltunk a kibocsátandó devizakötvényből befolyó pénz átváltásán elért nyereséggel, így akár ezzel, akár az EU-s projektek kifizetésére beérkező pénzek átváltásával a kivetített veszteség eltüntethető.

E-útdíj bevételi tervei

	1 hét	1 hónap	2 hónap	3,5 hónap	4 hónap
Bevétel (mrd Ft)	2,8	14	26	46,7	53,5

Az elektronikus útdíjra vonatkozó bevételi adatokat a hírekben megjelent bejelentésekből gyűjtöttük össze. A bevezetéstől eltelt időszakban átlagosan heti 3,4 Mrd forintot fizettek be ezen a jogcímen, ezáltal a jövő évi előirányzat – figyelembe véve a működtetés és ellenőrzés költségeit is – várhatóan teljesülni fog.